

دلایل بروز مشکلات در امتحانات

اشتراک در شبکه‌های اجتماعی:

آدرس صفحه: <https://mav>

[1]

پرسش:

فرزندم با این‌که در طول سال تحصیلی تمام درس‌ها و تکالیف خود را به خوبی انجام می‌دهد، باز در ایام امتحانات به مشکل بر می‌خورد و نتیجه مطلوب را به دست نمی‌آورد، به نظر شما مشکل او چیست؟

پاسخ:

1. شناسایی مشکلات و ارجاع به مشاور:

لازم است معلم در صورت شک درباره احتمال اختلالاتی که کودک دارد، گزارشی مکتوب، با جزئیات کافی درباره مشکل به والدین ارائه کرده و از آن‌ها بخواهد که او را برای تشخیص و درمان نزد روان‌شناس ببرند.

2. دیدن پیشرفت، نه نمره:

کودک را به سبب نمره بالا تشویق نکنید، بلکه به پیشرفت او توجه کنید. یک خاطره جالب: وقتی کلاس دوم راهنمایی بود، مدیر

مدرسه گفت ثلث دوم به افراد ممتاز جایزه نمی‌دهیم، بلکه به افرادی که جمع نمرات کارنامه آن‌ها دست‌کم 5 نمره افزایش داشته باشد جایزه می‌دهیم. جالب بود؛ برخی از دانش‌آموزانی که جایزه گرفتند تا آن زمان هیچ‌گاه جایزه برای تحصیل‌شان نگرفته بودند.

3. تأیید ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری مثبت کودک:

بعضی از کودکان به سبب مشکلاتی که دارند، پیشرفت ناچیزی در تحصیل دارند و حتی گاهی دچار افت نمرات می‌شوند، اما ما می‌دانیم یک کودک دبستانی همواره به دیده شدن و تأیید احتیاج دارد؛ بنابراین معلم باید همواره بهانه‌ای برای تحسین همه کودکان داشته باشد. دادن بازخورد مثبت به رفتارهای مناسب کودکی که ضعف تحصیلی دارد، مانند مؤدب بودن، یاریگری به سایر دانش‌آموزان و منظم بودن باعث افزایش انگیزه برای تلاش بیشتر در تحصیل می‌شود. معلمی از تحسین رفتارهای مناسب دانش‌آموز غافل می‌شود که محور را در مدرسه فقط کسب دانش می‌داند، نه تربیت صحیح.

4. تمرکز بر مثبت‌ها، نه منفی‌ها:

«غلط‌گیرها» افرادی هستند که فقط منتظرند که کودک کار اشتباهی انجام دهد و بعد به او تذکر دهند و سرزنشش کنند. بیایید سعی کنیم مثبت‌ها را هم ببینیم. زمانی مادری به من مراجعه نمود و از بدخطی کودکش شکایت کرد. او معتقد بود کودکش می‌تواند خوش‌خط بنویسد اما نمی‌نویسد. مادر روش‌های مختلفی را امتحان کرده بود اما جواب نگرفته بود؛ جایزه دادن، تنبیه کردن، سرزنش کردن و التماس کردن. به مادر پیشنهاد دادم از فردا مشق فرزندت را که دیدی فقط به دنبال کلمات یا حروف خوش‌خط بگرد و تحسین کن. جلسه بعد مادر که برق شادی در چشمانش مشخص بود گفت: «روز اول هرچه گشتم چیز خوش‌خطی ندیدم. فقط یک «را» نسبتاً خوش‌خط بود. من هم مفصل او را بابت این «را» تحسین کردم. فردا که مشقش را دیدم پر بود از «را» های خوش‌خط. پس فردا «در» ها و به‌مرور کلمات بعد را نیز خوش‌خط نوشت. در عرض یک هفته 50 درصد خطش بهتر شده است.»

5. تفاوت فردی:

پاسخ دادن به سؤالات امتحان برای همه یکسان نیست. یکی مرتب حواسش پرت می‌شود و نیاز دارد معلم گه‌گاه او را برای افزایش تمرکز تحریک کند: «ادامه بده. حواست به برگه خودت باشد!» دیگری نیاز به وقت اضافه دارد، زیرا کند می‌نویسد؛ برخی نیز نیاز به نظارت دقیق دارند و اگر کنار معلم نشانده نشوند دست از نوشتن برمی‌دارند. برخلاف آنچه اغلب تصور می‌شود، نمره امتحان ملاک یادگیری نیست. آیا کودکی که به علت کندنویسی نیمی از سؤالات را پاسخ نداده و نمره 10 می‌گیرد، فقط نیمی از درس را یاد گرفته است؟! بنابراین برای برداشت صحیح از میزان یادگیری دانش‌آموز لازم است به تفاوت‌های فردی توجه شود. بسیاری از دانش‌آموزان پاسخ نوشتاری کامل به سؤالات امتحان نمی‌دهند اما اگر به‌صورت شفاهی سؤال شود کاملاً پاسخ را منتقل می‌کنند. زمانی مسابقه بالا رفتن از درخت میان حیوانات برگزار شد. میمون برنده شد و ماهی بازنده! هرکسی توانایی خاص خود را دارد. فقط نیاز است که کشف شود. لطفاً مسابقه شما هم بگذارید!

6. همکاری با مشاور:

بهترین الگوی مشاوره تحصیلی، رابطه مشاوره‌ای مثلثی است: مشاور، والدین و معلم. البته دانش‌آموز محور این رابطه است. برنامه‌هایی که قرار است برای تغییر وضعیت دانش‌آموز طراحی و اجرا شود، باید زیر نظر هر سه فرد مؤثر انجام گیرد. دعوت از معلم به جلسه مشاوره، گرفتن گزارش کتبی و تلفنی از معلم و نوشتن پیشنهادهای لازم برای معلم از گزینه‌های مؤثر است. در این رابطه والد فعال‌ترین عضو خواهد بود.

7. بررسی روش کار مادر:

آموزگاران محترم در صورت مشاهده نشانه‌های اضطراب در دانش‌آموز، می‌توانند احتمال سخت‌گیری والدین در انجام تکالیف یا فشار برای کسب نمرات بالاتر را لحاظ کنند (هرچند احتمالات دیگر مانند فشار توسط معلم، اضطراب درونی خود کودک یا مدرسه‌هراسی را رد نمی‌کنیم). در این شرایط یک مشاوره تحصیلی یا روان‌شناس بالینی کودک می‌تواند روش تعامل صحیح والد-کودک در مورد مسائل تحصیلی را برای والدین شرح دهد.

8. پرهیز از برچسب زدن و سرزنش در جمع:

از بیان نقاط ضعف کودک در یادگیری در جمع کودکان به‌شدت اجتناب کنید. این عمل جز سرافکندگی دانش‌آموز و کاهش انگیزه برای یادگیری نتیجه‌ای ندارد. معلم می‌تواند کودک را کنار میز خود دعوت کند و به‌آرامی برایش مشکل را توضیح داده و انتظاراتش را طلب کند یا در زمان زنگ تفریح با او جلسه بگذارد. شک نکنید مؤثر است!

9. شکیبایی در آموزش:

برای دانش‌آموزان دیرآموز، کم‌دقت یا مضطرب زمان بیشتر و انرژی بیشتری لازم است. برای افزایش شکیبایی توصیه می‌کنم «عشق و علاقه درونی به کودکان» را در خود تقویت کنید. معلمی که دانش‌آموز خود را دوست داشته باشد، از سر و کله زدن با او و تکرار مکررات خسته نخواهد شد. شاید از لحاظ جسمی خسته شود اما از لحاظ شادابی‌اش را از دست نخواهد داد. در پایان به این روایت بسیار تأثیرگذار و سرشار از مضامین روان‌شناختی از امیرالمؤمنین(ع) توجه کنید: «مَنْ لَمْ يَتَعَاَلُ وَ لَا يُغْضَّ عَنْ كَثِيرٍ مِنَ الْأُمُورِ تَغَصَّتْ عَيْشَتُهُ؛ هر که در بسیاری از مسائل تغافل و چشم‌پوشی نکند، زندگی‌اش تیره و تلخ می‌شود.» (غررالحکم، ص 451)

کارشناس: دکتر مبین صالحی

منبع: نشریه خانه خوبان، شماره 98

برچسب‌ها:

مشکلات مدرسه، اضطراب امتحان [2]

نشانی منبع: <https://mava.iki.ac.ir/node/672>

پیوندها

<https://mava.iki.ac.ir/files/images/articles/1232.jpg> [2] [1]

<https://mava.iki.ac.ir/tag/%D9%85%D8%B4%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D9%85%D8%AF%D8%B1%D8%B3%D9%87%D8%8C-%D8%A7%D8%B6%D8%B7%D8%B1%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%85%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D9%86>